

Dialogické mediální sítě jsou jedním ze způsobů analýzy mediálních obsahů. Zaměřují se na intertextovost a dialogičnost. Předkládaná práce je prvním pohledem na mediální komunikaci v komunistickém Československu (1948 – 1989) prizmatem mediálních dialogických sítí. Pro analýzu byly vybrány články publikované především v Rudém právu v průběhu těchto čtyř let: 1952, 1967, 1972 a 1989. Předpokládala jsem, že rozdílná politická situace let 1952 a 1972 na jedné straně a 1967 a 1989 na straně druhé bude mít vliv na podobu dialogických mediálních sítí, které v těchto letech vznikly.

Analýza ukázala, že mediální dialogické sítě z cílového (komunistického) období mají základní vlastnosti shodné jako sítě z post-komunistické doby (zmnožení replik, časová a prostorová distribuce replik). Pro sítě ze všech čtyř sledovaných let byl typický jeden rys: sítě byly reprezentovány určitým počtem novinových článků, ale obvykle byly tvořeny výrazně vyšším počtem dialogických událostí. Dále jsem zjistila, že dialogické mediální sítě z různých roků mají určitá specifika. Sítě z roku 1952 jsou reprezentovány jen dvěma nebo třemi články. Dále se vyznačují jednou vlastností, kterou jsem v jiných rocích nezaznamenala: dialog ve významné části nalezených sítí je standardizovaný, probíhá podle ustálených opakujících se vzorců. Ani jedna z nalezených dialogických sítí z roku 1952 nemá polemický ráz. V roce 1972 se již neobjevoval standardizovaný průběh mediálního rozhovoru a v několika sítích se objevila názorová neshoda mezi dvěma aktéry dialogu. Diskuse byly obvykle omezeny tématy průmyslu a společenské či politické odpovědnosti občanů. Opačná je situace roku 1967. Sebraný materiál obsahuje i velice rozsáhlé dialogické sítě s různými tématy.

V některých z nich probíhaly poměrně ostré polemiky (zejména v sítích s literární tematikou). Názorovou i tematickou různorodost jsem často zaznamenala také v případě sítí z roku 1989. Rovněž v tomto období se vyskytovaly rozvětvenější sítě. Míru dialogičnosti (otevřenosti pro dialogy) jednotlivých zkoumaných roků jsem se pokusila zhodnotit také podle různých kvantitativních údajů. Tyto snahy však nevedly k jednoznačným závěrům. Prozatím se zdá účelnější charakterizovat jednotlivá období spíše kvalitativním popisem příslušných sítí než kvantitativním vyjádřením.